

Slika cerkve.

Il. Slov. 1930, L. VI, št. 23, str. 181

Aronogram na svetih stopnicah zadevajoč postanek slik: O homo ! Ingentes
DoLores InspICe Christi.

Na slavoloku prezbiterij pred oltarjem: 1. QVIS QVISnVMen hIC eXoraverat.
2. HVIC IVD0CVS~~X~~ IMPetrabit

Qvas eXoptat gratias...!

Na portalu sv. stopnic: QVI sIBI Laeta CVpIt QVI VVlt fastigia CoehI sang V=
Inea In slaLIs pramat sIC Vestigia Christi.

Stele, LI, 17.7.1929, str. 1-1.

Spodaj pobeljeno.

Doprsna galerija prerokov in kraljev. Z eno roko se vsak drži za odprtino, v kateri je upodobljen, v drugi roki nosi napisno trak s svojim imenom. Bere se: David, Salomon, Jeroboam, Abia, Assa, Josaphat. Razen Jakob in Davida so vsi bratje. Nad temi je friz stiliziranih cvetlic. Sredi vsake galerije na vrhu je maršanski krog s 6 osmi. Na sev. steni v arkadah vrsta 4 svetnikov z atributi (apostoli, sekira, meč, nož....) Nad tem v luneti slikarija, ki je ne morem razložiti, ker ni mogoče blizu priti. Razločno samo svetnik, ki ima bergljo in levo nogo leseno. Figure pred njim in prostora pa ne razločim. Samo tliko vidim, da ima figura pred njim patrirano obleko.

ra pred njim patr niran obek . Na juž. steni se vidita samo še 2 svetnici v vsej velikosti, v sredi je prebit in zopet zazidano okno. Na d tem v luneti zgornji del škofa, ki ga ne morem razločiti. Na stropu v kozicah na lunetami angeli (doprni) s takšnimi venci, kot jih imajo device na Suhi. V ostalih kozicah, kolikor jih je mogoče videti so angeli v vsej velikosti z enakimi venci in glazbili v rokah. Slikarija se nadaljuje za Tafelungo sedanjega oltarja. Že precej razdrapana.

Stele, LXXXVIII, 9.10.1910, str. 101-103.

Slika za vel. oltarjem nedvomno delo slikarja prezbiterija sv. Ožbalta. Karakter kolorit slik za vel. oltarjem v ~~Ruxtxxx~~ Godeščah obdelava karnata posebno karakter. ^{graf. ana} obdelava rok, posebno prvi prerok na evang. strani, pa tudi drugi.

Isto velika ikonografično za igrajoče angelje za vel. oltarjem na svodu, ki v kompoziciji odговarjata oni pri sv. Ožbaltu, tudi statična kompozicija angeljev. Veščki na glavah in linearne, popolnoma grafične spremenjene gube, ter okviri polni na svodu posameznih vence z rožicami, ki so popolna reprodukcija onih pri sv. Ožbaltu.

Napisi na slikah: 1599 Isaac Bohemus.....

Johanes Schaf ^{(c) tunc} cooperator in crainburg anno dni 1592

hic fuit ^{cond. lib. tunc} de crainburga 1552

W. Schiliz 1592.

Vel. oltar eden najlepših po izboru, ohranjeni polihromaciji, večina zlatenja (vsi kipi in vsi stebri ter zidci z vložki iz zrcalnega ornamentiranega stekla

Zadnje deloma marmorirano, obrazi krasno polihromirani, noben podobar tega ne obnovi. Samo osnažiti, očistiti vse obeske in zrcala, ki so posebnost, kupola zgoraj primerno plavo poštihana. Varovati slike zadaj. Če bi se kaj dalo obvestiti me, da moram fotografirati slike zadaj.

Dragocen tabernakel s sliko pod steklom. Ob straneh reljefi iz voska, zelo varovati. Lepe stare kanon table

Slikarstva na slavaloku naj ostane. Na slavaloku je napis: qVIs qVIs nVMen hIC
oXoraVerIt hVIC IVDoCVs IMPetrabit preLes per assIDVas qVas exoptat gratias.

Stele, XXI, 22.7.1923, str. 25 - 26.

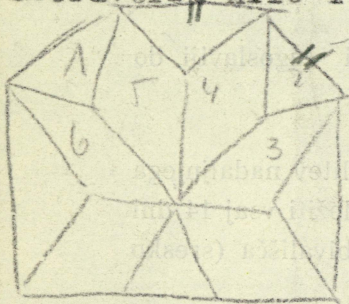
Gotski prezbitერი, sedaj več kot polovico zadelan z leseno arhitekturo oltarja.

Enostavne prišiljene konzole. Poslikan po Jerneju iz Loke. Fritličje popolnoma prebeljeno. Nad tem doprsni pas prerokov v polkrožnih nišah med stebri. 10 figur vidnih, z napisnimi trakovi. Nad tem rdeče zelena valovnica z rozetnimi cvetovi.

Čez njo pa naslikani posvetilni križi.

Na sev.zap.steni v višini okna, ki ga tu ni bilo 4 stoječi ap-
apostoli, pod polkrožno završenimi arkadami s potlačeni-
loki na lila stebrih. Nad tem v področju prizor, ki ga na
dve polovici deli okleščeno drevo v sredi. esno berač z eno
nogo (leseno), ki prejema hlebček od moža na levi. Za njim še
ena figura - vse težko ogledno.

Pod sev.vzh. konzolo je stebra figura, ki z glavo in dvignjenimi rokami o-
pira konzolo. Na jugovzh.steni ob zazidanem oknu l.sv. Barbara, d.sv. Doro-
teja(?), v področju v pokrajini stebra svetiška figura. Tipično karakte-

1, 2 doprsni angeli
3, 4, 5, 6 angeli v
celi predeli

Jernejevo delo. Pritličje 3 prereki, prece! odrgnjeni in popisani.

Grafiti 1572 Jos: Felman Homo proposit Deus pisponit.

Vel.oltar odlično prv tno pozlačeno delo, ima na hrbtu zapisek: Coena CVLVM Grande

Pred oltarjem in na slavoletku preslikane Jelovškove freske s figurami sv. Petra in Pavel ter sv. Valentina in Ožbalta, angeli in na vrhu sv. Jošt kleči pred Marijo.

Stele, XLI, 7.8.1948, str.69-70.

Na tabernakelju vel.oltarja kronogram : Coena CVLVM grande.MDCCIX.

Stele, LXXXVI, 21.8.1936, str.18.

Svete stopnjice:

Na slikani balustradi malega kora nad stopnjicami je napis: O homo! Ingentes DoLores InspICE Christi.(1755) Medvomno Jelovšek. Oboki zgoraj vsi novonaslikani po Bradaški.

Staro: nad vhodom je balustradni balkon s katerega pod kupolov spremstvu služabnikov nadzorjuje sarevod Pilat(?)

Na oboku empore nad vhodom je naslikan navidezen proti nebu v okroglem zidcu odprt obok, skozi katerega se vidi na obli Bog oče, angel, ki mu drži knjigo z napisom iz Ezaije in trije angeli, ki izražajo žalost. Pod tem korom na desni je Bičanje, ki je deloma preslikano, a v zgornjem delu ohranjeno. Učinkovit je posebno bičani sam. Na levi je kronanje s trnjem in pljuvanje. Velikopotezni sta dve drugi slikani polji vrh stopnjic. Na levi palačna arhitektura s stebrišči. Spodaj vlečejo rablji s trnjem kronanega Jezusa navzor, kjer je predstavljen Herod(?) Zadnji del vrh stopnjišč preslikal Bradaška. Na desni podobna arhitektura stebrišč in stopnjišč. Spodaj na tleh ležeči Jezus, ki ga rablji bijejo. Goraj Pilar, ki si umiva roke. Pod njim na stopnjicah Jezus s kričečo množico, ki kaže nanj. Na balustradah in desno spodaj gledalci, zelo značilni Jelovškovi tipi.

Nrha stopnic na levi in desni v narodnih nošah 2. preroka z odprtima knjigama

Nad vrati na kor angel s trakom I.N.R.I.

Stele, LV, 1.8.1936, str.41-42.

Nadvhodom pred vel.oltarjem kronogram QVIS QVIS nVMen hIC eXoraVerIt preCes
per assIDVas hVIC jVDoCVs IM petrabit qVas eXoptat gratias.

Slike slavokoka so močno reslikane, a verjetno prvotno delovšek.

Stele, LV, 6.8.1936, str.46.

Arhiv:
~~Leben~~ und Gutthaben dess heiligen Judoci, Johus dess Königs auss Gross Britta
nien dor von Menge frommen Christen in bererain in S. Martini Pfarr auff dem
sogenanten Judocus : Berg mit Erfolg ohnzählbahrer Gnaden unduchtig verhret
wird. In grösserer Ehr Gottes und seines heiligen anjetzo armahl auffs neue
übersehen und mit einen Anhang neuer Gnaden wie auch drey schönen Liedern ver-
mehrret, und mit Guttheisung höher geistlicher Obrigkeit in Stück gegeben. Anno
1743, Laybach bey Adam Friderich Reichhardt Landschafts -Buchdruckern.
Spređaj: Gnaden Statua auf dem heil. Judoci Berg in St. Martin Pfarr in ober
Crain geweiht und angeruert.

VI. Articul. Von der Kriche und Andacht S. Judoci in St. Martins Pfarr. (arhiv.
pri sv. Joštu)

Viri po Sarcu, šmarnskem župniku, spiasni v veliko knjigo v arhivu pri sv. Još-
tu.

1. Zapisnik: duhovnikov, ki so maševali v cerkvi sv. Jošta nad Čranjem.

I. zv. 1730 - 1756

II. " 1735 - 1756

III. " od 4 avg. 1904 dalje. Vmes zgod. opazke. (Arhiv pri sv. Joštu)

2. Liber secundus confraternitatis S. Judoci in Carniolia superiori, incoeptus

3. ~~non~~ mensis Martii 1734 usque ad a. 1703. Liber I. izgubljen. (Arhiv pri sv.
Joštu).

3. Zapisnik (naslova manka) bržkone članov bratovščine sv. Jošta in duhovnikov
cerkve. Imena so se brala vsako leto v nedeljo po vernih dušah od 1733-1784.

(Arhiv pri sv. Joštu).

4. Zapisnik bratov ščine sv. Ane okr.1750. (Arhiv pri sv. Joštu)
5. ,eben u.Gutthaben. Spisal in deželnimetanovom kranjskim posvetil župnik šmartinski Peter Maximilian von Modersheim.
- 2 Iztisa v arhivu pri sv. Joštu.
- Iste knjige 3.pomnožena izdaja 1760. 2 Iztisa v arhivu pri sv. Joštu.
1. izdaja ni pri sv. Joštu.
6. Der sicher Steig- Weg gegen den Himmel(das ist die auf dem S.Judoci in Ober-Crain neu=erbaute heilige Stiegen nebst einem kurzen Unterricht von der Original hl. Stiegen zu Rosa(so von Jerusalem ubertragen) und in verschiedenen andern Arthen nachgemacht und erbauet worden, mit einigen beigefugten Andachts=ubungen ~~ai~~vach 6. Adam Friedr. Reichhardt 1754. Sv.stopnice spredaj str.56.
(Arhiv pri sv. Joštu)
7. Matricula perationum Ecclesiae S.Judoci extra Crainburgam, noviter conscripta ab A.R. ac Doctissimo Magistro Simone Wahhaunigg Directori loci Anno 1763.
(Arhiv pri sv. Joštu)
8. Matricula peractionum Eccl.s. Judoci brez letnice, starejša kot prva z opazkami za direktorja božje poti(Arhiv pri sv. Joštu)
9. Urbarium S.Judoci in Monte od 1644 naprej - 1848. Sklicuje se na farni arhiv v Šmarntem.
- Zapisnik: maš I.1730 - 1735. Pri 1.januarju 1732 perorisba sv. Jošt v levi ribo v desni škof palico, z žarki okoli glave, poleg sebe na tleh na njegovih desni škof kapa, hribovita pokrajina, s odaj na is: S.Judocus Abas.
Zap.mašII.1736-56.
- Die octava Octobris anni 1741. Postquam celms ad Adms S.R.I. Princeps Dñs, dnus Sigismundus Felix Dei et aplice sedis gratia spūs Labacensis sac. Rom. Imp.Princeps Comitibus de Schrottenpach, et L.L.B.B. de Geggenberg et deterwitz Metropolitanæ Salisburgensis Ecclesiae Canonicus capitolaris Anno 1755.Die 29 7bris capellam B.V.Mariae extra Ecclesiam sitam ritu consueto consecravit eodemque die gratiosam.Statuum S.Judoci in solempni processione comittans propriis manibus in hoc noviter aedificato choro ad altare in pristinum locum ~~am~~prostit.

Ut postquam anno 1736 indulgentias plenarias ab omnibus peregrinis quotidie lucnandas magnis laboribus Roma impetravit /NB: hac indulgentiae eodem anno 30 7bris fuerunt someniter introductae et prima vice promulgatae Per Adm R.R. D.D. Ahatium Sterschinar Directorem ad S. Franciscum Xaverium in Strascha, et Josephum Snediz parochum in Cropp.

Ac insuper postquam anno 1739, 30 7bris consecratusus novum coemeterium ad Ecclesiam S. martini in Straschisch antecedenter denotionis gatia visitavit. hunc gratiosum locum. Tandem hic in monte pernoctans hodierna luce totam ecclesiam funditus reaedificatam et quidem hanc ultimant assistente subscripto Clero quam solemnissime consecravit Anno: (1741) (MISSIONIS ferventer peractae a DVobVs ex societate IesV patribVs. Notu praeterae praefatum Celsum Principem ss. Anno 1737 mense 8bris Dominica ante festam S. Lucae novam Ecclesiam parochialem S. martini in Straschisch Postidie vero dno Altaria S. Antonii Abatis et S. Valentini in Ecclesia S. Bartholomaei consecrasse.

1750 Febr. 15. Simon Watschaunig ivit Roman.

1750 Apr 18. S. Watschaunig Roma reversas.

Die 30 hujus(Aprilis) 1752 Cels..... Ep̄o Lab. Ernestus Amadeus e Comitibus ab Athembs & &..... Celebrans sanctas scalas benedicens ac Altare in Capella supra easidem consecrans nec non sumpto praudio usque novam nonam vesperi sacramentum confirmationis 1275 personis conferans.

Božja pot k sv. Joštu ali češčenje sv. Jošta spoznavalca in puščavnika in obiskovanje sv. stopnice na gori sv. Jošta v fari sv. Martina pri Kranju na Gorenjskem. Ž ozirom na božjo pot k sv. Joštu na Kumu na Dolenjskem. Večidel po starih nemških bukvicah, ki so bile l.1760 z dov. vis. duh. gosposke natisnjene. Drugi natis v Ljubljani 1882, Klein in Tovač tiskala.

Spređaj slika sv. Jošta, poleg na l. sv. Jošt(hrib) spodaj cerkev sv. Jošta v Kranju, sv. Jošt na podiju stoječ v meniški obleki z romarsko školjko na d. strani prs, v levi knjigo, na nji ribo v desni palico s križem. Nimb poleg nje ga na tleh na desni krona, žezlo in sv. stopnice.

Vrsta svetnikov na sev. ~~xxxx~~ steni popolne podobe, spodnji del sedaj po-

beljen. Toje pod arkadami s preprostimi kapiteli. Obrnjena sta vedno 2 in 2 drug k drugemu. Vsi bradati. Radi skrajno neugodne razsvetljave je tipe nemogoče natančno opazovati.

~~Knji~~ zah od leve ima v levi knjigo v desni nož. 2. v desni knjigo, v levi meč(skupaj obrnjena)

3. v desni sekiro, ali ima knjigo ali ne, ne morem razločiti. 4. V desni knjigo, v levi palico(sv. Jakob?) - Apostolo?

V luneti prizor nerazločeten(iz življenja sv. Jošta) nekaj je patroniranega. Berač z berglo in leseno nogo, nimbiran je nerazločen. Pod leseno lopo nimbirana ~~okna~~ oseba, ki ima patronirano spodnjo obleko in ma nekaj daje.

Napis za oltarjem: 1572 Felman Homo proponit Deus disponit 1452(zapisala poznejša roka, nemogoče iz 15.stol., ker ima 4 in ne 2).

Juž.stena: ~~z~~ zazidano okno, na levi svetnica, sv. Barbara?, kronana, s kelihom, na desni svetnica s krono in košarico(sv. Rozalija?)

Nad tem v luneti zgornji del svetnika v škof. ornatu.

Barve navadne: zelena, rdeča, lila, roza je karnat, rumena, višnjeva in videti je konture močne rdeče, modelacija lahka.

Stele, CIII, 17.10.1911, str.44-50.

Die Kirche, die auf einem isolierten Bergkegel gelegen ist, bildet einen Teil eines aufgelassenen kleinen Klosters und ist jetzt eine besuchte Wallfahrtskirche. An der Stelle der heutigen Kirche stand einst eine gotische Kapelle, deren Apsis beim Baue der Kirche belassen wurde und innen malerischen Schmuck trägt. Über dem Südpforte der jetzigen Kirche steht das Chronogramm 1663(Fig 210.) Das Innere besitzt ein Tonnengewölbe mit Stieckappen und breite Länettenfenster. Um die kleine gotische Apsis zu erhalten und dennoch einen imposanten Altar errichten zu können, wurde der ganze Apsisraum zu einer Art vergrößerten Tabernakel umgestaltet und mit Brettern verschalt, die reiche Verzierungen tragen. Um den Triumphbogen herum wurde als Einfassung ein grosszügiger, architektonischer Aufbau gemalt, der von einem Baldachin bekrönt ist.

Darunter befindet sich ein gutes Fresko des hl. Jodokus vor der Madonna, welches laut Inschrift aus dem Jahre 1740 stammt. Durch diese Konstruktion wurde allerdings die gotische Apsis verdeckt, aber ein neues barockes Kunstwerk geschaffen, das von künstlerischer und historischer Bedeutung ist. Dagegen sind die gotischen Fresken an der Rückwand künstlerisch keineswegs bedeutend, sondern rohe Arbeiten aus der Zeit um 1510. Sie stellen Heiligenbusten in Arkaden dar, darüber Apostel in ganzer Figur und am Gewölbe Engel. Die szenischen Darstellungen in den Zwickeln sind wegen des im Raume herrschenden Dunkels nicht erkennbar.

Um die Fresken, wie von lokaler Seite beabsichtigt wird, blosszulegen, müsste die Holzverschalung um den Altar herum entfernt und damit die Einheit der höchst wirksamen barocken Konstruktion zerstört werden. Deshalb rät die Z.K. davon ab. Ebensowenig ist eine Erneuerung der Vergoldung notwendig. Dringend erforderlich erscheint jedoch eine Ausbesserung des Aussenverputzes. Da das Material, aus welchem die Kirche erbaut wurde, stark hydroskopisch ist, empfiehlt die Z.K. die Anbringung eines neuen Verputzes mit Portlandzementmörtel verlängert unter Beisatz von Bitumen-Emulsion an den schadhafte Stellen.

Slika: Fig. 210 zunanjščina cerkve.

MDZK: št. III. F. 10, 1. 1911, str. 505: Tätigkeitsberichte.

Anton Zlogar je v Zg. Danici napisal članek "Trojna božja pot s sv. stopnicar na Kranjskem", kjer popisuje cerkev in stopnice pri St. Joštu nad Kranjem. Zg. Danica, 1. 1881, str. 3 list 1, list 2, str. 9, list 4, str.

Imenik lj. škofije omenja cerkev l.1600. Ker pa je čiščenje sv. Jošta že zelo staro, lahko domnevamo, da je stalo tu svetišče že preje. Mogoče l.1600 pomeni čas preidave. Za Valvazorja je bil podružnica šmartinske fare, ki je ena najstarejših na ^{rajan}tranjskem, l.1286 se omenja župnik Viljem de Lock. V zvoniku so ³~~štiri~~ zvonovi: mali z letnico 1693, srednji 1722 - oba vliil Gašpar Tranchi, veliki 1834 Anton Sa massa. Vel.oltar ima letnico 1760.Str. oltarja, starejša kot veliki, posvečena Andreju in Ani.Sv. stopnice postavljene l.1751.

A.Žlogar: "Trojna božja pota s sv. stopnicami, l.1881,
str.5-12.

Cerkev je imela tri oltarje: glavni sv. Jošta, na evang. strani sv. Andreja, na listovi strani sv. Ane. Prezbiterij je bil slikan, kar se še danes opaža, ter zidan v gotskem slogu. Slike prerokov so krasile stene. Stranska oltarja sta bila zelo ozka in zelo zanemarjena, zato se je škof odločil, da se morata podreti in odstraniti. Cerkev je bila mnoge manjša od sedanje.
Fr. Pekern: Fara Šnattin pred Kranjem v 17. stol., IMK VII., 1897., str.56.

Zvonovi z napisi in zvonarjevim imenom:

Casparus Franchi- Njegov zvon iz leta 1693., mali, visi pri sv. Joštu nad Kranjem. Iz leta 1722. srednji zvon pri sv. Joštu nad Kranjem;
I. Mašelj: Doneski k zgodovini zvonarjev in zvonov p o kranjskem, Carniola III., 1912., str. 226.

Med mnogimi verhovi naše domovine, katerih temena zaljšajo in kinčajo lepe cerkvice, štejemo v prvo versto tudi goro sv. Jošta blizo Krajnja na Gorenškem. Od koder koli se popotnik bližaj Krajnu - mestu nekdanj slavnemu in bivšemu sedežu mejnih grofov kranjskih - ali od Ljubljane, ali od Loke, Teržiča ali Radoljce, po kateri koli cesti prideš, bela cerkev sv. Jošta na gori te že od deleč pozdravlja. (str. 311)..... Lepi prostrani cerkvi z dvema stolpoma, ki stoji na nar višjem mestu okroglega griča, naj bo naša prva pozornost posvečena. Zidana po novejšem okusu in umetnosti bizantinske šega, ima 3 lične oltarje. Menda za tega voljo, da je bolj prostorna za obile množice romarjev, ki pogosto sem zahajajo, nima razun pred velikim oltarjem na vsaki strani nič stolov. Orglje so srednje baže.; bolj odlikuje pa se veliki zvon, ki kaj mogočno doni..... Čudna in znamenita pa je tudi osoda njegovega bronu, kakor nam spričuje njegov napis, ki se glasi:

Moj bron najden bil v dnu morja, ko Turčije

Kraljestvo v Heladi končal je Navarin,

Ga kupi romar, ga Samassa v zvon prelije,

Glasim zdaj božjo čast iz svet'ga Jošta lin. 1834.

.... Božja pot sv. Jošta je nek silno stara, veliko stareja, kakor nam sedanja oblika cerkve kaže. Valvazor nam ravno o nji družega ne omeni, kakor da cerkev prišteva podružnicam šmarske fare, in da pove, da je ondi žegnanje v nedeljo pred sv. Jernejem, kakor je res še dan današnji. Neka druga nemška knjižica, ki je leta 1760 v Ljubljani na svitlo prišla, pa nam pravi, "da duhovne opravila se na ti gori opravljajo že od silno davnih časov, kar pričujejo tudi opravljeni zapisniki šmarske fare, ki naznanujejo, da med vsimi šmarskimi podružnicami se pri sv. Joštu nar večkrat mašuje in pridigo=

va in naj več procesij obhaja itd. Tudi pove omenjena knjižica, da se je leta 1731 tu z dovoljenjem papeža Klemenca XII. neka bratovščina ustanovila, ki je leta 1760 blizu sto in osemdeset tavžent udov štela, kakor tudi, da je bila cerkev trikrat prizidana. To se je moglo zgoditi ravno v omenjenih letih 1731 - 1751, kakor kažejo naslednji nadpisi med velikimi vratami: PEREGRINORVM PIETAS SANCTO EXTRAVXIT IVDOCO (to je, romarjev pobožnost (cerkev) svetemu Joštu, 1739); - nad stranskimi vratami: INDVLGENTIAE PLENARIAE QVO VIS ANNI SPATIO VNA VICE CVNTRIS PEREGRINIS CONFESSIS ET SACRA SVANAXI REFECTIS. DATAE TER RENOVATAE (to je, popolnoma odpustek bo slednji čas leta enkrat vsakemu romarju, ki se svojih grehov spove in se z vžitkom naršvetejšega telesa Kristusovega okreпча, po svetnem duhovniku podeljen, 1762); - in nad prezbitერიem ali naršvetejšem: QVISQVIS NVMEN HIC EXORABIT PRECES PER PERASSIDVAS - HVIC IVDOCVS IMPETRABIT QVAS EXOPTAT GRATIAS (po neutrudni molitvi si bo slednji milost sprostil - sv. Jošt mu bo vse milosti, katere on (romar)želi); 1735 zapopade vsaka teh dveh verstic.) Po teh kronografikih bi se zamoglo v oziru na novo zidanje in prizidanje cerkve naslednje misliti: O ustanovljenji bratovščine leta 1731 je bila stare cerkev morebiti premajhna, toraj se je zidala leta 1735 cerkev, obstoječa iz sedanjega prezbitერიja in pa malega prostora ali kapelice, kjer veliki oltar stoji; poznejše, ker se je vendar več udov bratovščine nabralo, se je prizidala cerkev tako, da je ~~popbejšna~~ popbejšna mala zdah le prezbitერი ostala, ker na velikih vratih je letna številka 1739. Za gotovo pa jez tega dokazati ne morem, to so le moje misli. - Ob tretjem zidanju pa so bile prizidane skor gotovo svete stopnice, ki so zunaj zvonikov po celi širjavi cerkvi prislunjene, in imajo naslednji kronografikon: QVI SIBI LATA CVPIT QVI VVLT FASTIGA COELI, SANGVINEA IN SCALIS PERMAT HIC VESTIGIA CHRISTI (to je, kdor hrepeni po nadzemeljskem in išče poti proti nebesam, naj sledi tu na sv. stopnicah kervavim stopinjam Kristusa, 1751). - Dalje je še zunaj na steni sv. stopnic drugi napis enacega zapopadka v latinskem in slovenskem narečji, kateri poslednji se glasi: "Te sveta štenge so z darovim pobožnih dobrotnikov postavljene; rimski papež Benedikt XIV, so jih poterdili in vsakemu 4 krat v letu popolnoma, drugokrat pa vselej le za 100 dni odpustkov dali. Zraven teh pa še tudi ljubljanski škof Ernest Amadej vsakemu za 40 dni odpustkov dal, če na vsaki štabi vzi-

dane svetinje pobožno kušne in se vede po navadni šegi sv. kat. cerkve.
Žegnane so bile od ravno tega škofa 30. dan aprila 1752." (str. 314-315).
..... V nadaljevanju opisuje avtor kapelico Marije Device in župnišče.

J. Levičnik: Ogled po domači. Eno noč pri sv. Joštu na Gorenskem. -
NOVICE 29. september 1855. L. XIII. list 78, str. 311-312.
3. oktober 1855 " " 79. str. 314-315.
6. oktober 1855 " " 80. str. 318-319.

Svetišče cerkve sv. Jošta je prastaro. Poslikanom je najbrže v 15. stol. V 16. in 17. stol. so nekateri božjepotniki varisali v stenske slike pri velikem oltarju svoja imena. Ena letnica bi utegnila biti 1452. Drugi napis se glase: Hic fuit M. Pogon de Crainburga 1552. - 1572 Felman. Homo proponit, Deus dissolvit. - Mathias Adamitsch Socius Diuinorum apud S. Martinum 1582. - Johann Schest tunc Cooperator in Crainburg Anno Domini 1592. - Hic affuerunt Georgius Warl et Jacobus Fellman pro peccatis. - Mich. Stare. Fortes fortuna fouet, 1617, 20 Julii. - Deus mea spes. Peter Ehrnreich von Mauterndorf gebürtig den 20. May 1642. - Georg Haumann 1642. - Mattheus Mohoritsch. - Thomas Marintschitsch. - Mattheus Khos 1667 Jahrs. - Jakob Kramer 1680.

Mali zapiski, IMK X., 1900., str. 240.

Na balustradi sv. stopnic je kronogram: O homo Ingentes DeLores InspICE
Christi 1755

Nad gl. vhomom je naslikan baročni balkon, kjer se izza odgrnjenega zastora prikazuje možak s turbanom na glavi, odet s hermelinovim plaščem in sklonjen opazuje potek mučenja Kristusa. Levo roko ima poldvignjeno, kot, da nekaj odreja. Levo od njega se prikazuje fantek.

Na oboku zidanega balkona, ki sledi vhomu je okrogel odprt pogled v nebo, kjer se prikazuje sedeč Bog oče. Okrog angeli, ki si pri pogledu na mučenje zakrivajo obraze, se zgražajo, eden drži odprto knjigo z novejšim slovenskim napisom. Zaradi hudobije svojega ljudstva sem ga udaril

Na drugem listku pa stari Ista est via.

Ob stopnicah še sledi: levo zasramovanje s trnjem kronanega, vsega razmesarjenega. Desno: Bičanje.

Za baldahimom sledi levo in desno iluzionističen pogled na stebriščno arhitekturo z bogatim ozadjem. Na desni si vrhu stopnic Pilat umiva roke, pod njim v ospredju Jezus se zgrudi, trije vojaki, ki ga suvajo, da bi vstal. Nato na spodnjih stopnicah Krisuts v množici, ki kriči, da ga je treba križati. Spodaj desno laja vanj črn pes. Ljudje na balkonih opazujejo prizor. Več žanrskih figur (žena, ki se oklepa stebra, mož s povečevalnim stekom, fant, ki jaše na balustradi in opazuje prizor.

Na levi zgoraj pod baldahimom stoječ mož z turbanom in hermelinskim plaščem opazuje dogajanje.

Pod njim razbičanega Jezusa vlečejo po stopnicah, vrhu stopnic ga vsega razmesarjenega kažejo ~~možje~~ možu s ?. Na balustradi sedeča figura je novo naslikana po Pradaški. Vrh stopnic levo in desno je en stoječ prerok s teksti iz Izaije.

Vsi oboki naprej in kapela MB je poslikana po Pradaški.

Na portalu svetih stopnic zunaj je napis: QVIsIbI Laeta CVpIt qVI VULt fastIgia CoehI sangVinea In sCahIs preMat hIC VsetIgia ChrIstI. (1759)

Nad vhodom v cerkev je na leseni tabli naslikan napis:

InDVLgentLae pLenarIae qVoVIs añI spatIo Vna VICE CVnctIs peregrInIs ConfessIs et saCra sYnaXI refeCtIs datae ter renoVatae. (1750)

Na slavaloku v prezbiteriju kronogram QVIs qVIs nIMen hIC eXoraVerIt
preCes perascIDVas

QVIs IVDoCVs IMpebrabit qVas eXortat gratias.(1740)

Stele, XXIA, 1963, 31-33'

Stari prezbiterij, ohranjena ena pola in 3/8 zaključek. Oboki na poligonalnih
služnikih na konzolah (prišpičeno geometrične in....? stožec)

Ube ravni steni sta vključeni v barokizacijo. Ohranjen samo zaključni del,
vendar so vsa rebrja ob barokizaciji odbita. Ohranjena pa Jernejeva slikarija

Na oboku v področjih krilati angeli z venčki na glavi do ~~XXXX~~ prs. V rom-
bičnih poljih angeli - vendar toliko zakriti, da je....? nespoznan.

V sev.vzh. zaključni steni je spodaj nad pritličjem stebrišče z rava pre-
klado z doprsnimi podobami prerokov. Vsak ima napisni trak. V splošnem
slabo čitljiv, vendar ostanki taki, da bi se ugotovili. Josephat
Čitajo se: Osia, Abia, Assa. Nad njimi na sev.vzh. zaključni steni 4 apostoli
pod arkadami

V podlločnem polju scene z arhitekturami notranjščin - od spod nerazločljivo.

Vzh.stena je bilo po vsem okno. Pod konzolami ostanki telemonov.

V jugovzh.steni zazidano gotsko okno. Ob oknu Barbara in Doroteja.

V obrazkih tipih realističnih obrazov časa proti desetletju XVII st.

Abia je uničen z dolgo lasuljo

Uodpolčno polje nad apostoli predstavlja prizor, kjer je v sredi okle-
ščeno drevo, levo nimbirana bogato drapirana žena in za njo sluškinja,

desno pa pohabljenec, ki ima pod levim kolenom bergljo (nimbiran tudi on) in sprejema od desne žene izgleda dar-Elizabeta!

Vel. oltar kaže na Jelovškov osnutek, slike na slavoloku so njegove - močno preslikane.

Stranski oltarji z Metzingerjevimi slikami utegnejo po arhitekturi in kipih sodeč soditi v problem Lühr.

Stele, XXIA, 1964, 77-78